

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 kor.
Fél évre	6 kor.
Negyedévre	3 kor.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 60 fillér.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRTDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papir-
árugyár részvénytársaság
Főút 38. szám alatt.

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők

Kéziratok nem adnak vissza.

A vármegye múlt évi működése.

Előttünk fekszik Alsófehér vármegye alispánjának évi jelentése, melyben az alispán a törvényhatóságnak a közigazgatás múlt évi működéséről számol be.

A lelkiismeretes pontossággal készített jelentés, mely nyomtatásban is megjelent és hivatalból minden egyes törvényhatósági bizottsági tagnak megküldött, hű képét nyújtja Alsófehér vármegye múlt évi működésének és a közigazgatás iránt érdeklődő a tartalmas füzet figyelmes átolvasása után nyugodt lelkiismerettel hozhatja meg ítéletét, hogy a vármegye a múlt évben is, erejéhez mérten, megtett lakossága érdekében minden lehetőt, és a jó akarat, a munkálkodás nem hiányzott egy téren sem, melyen javítani, teremteni, létesíteni lehetett és létesíteni, dolgozni kellett.

Taglalva a jelentés egyes fejezeteit, ezek bírálataképp önkénytelenül is feltűnik azon jelenség, hogy a vármegye közigazgatási tisztviselőikara az évről-évre, sőt mondhatni hónapról-hónapra szaporodó munkahalmazzal szemben — csekély kiegészítéssel — személyszaporítás nélkül, megerőltetett munkával igyekszik köteleseit teljesíteni és kielégítőleg teljesítette ezt a múlt évben is, de míg a tisztviselő-karral szemben ez elismerésre méltó, nem megnyugtató, mert ha elismeréssel is fogadjuk a tisztviselőkar önzetlen és tulcszított munkásságát, tudjuk azt, hogy a folyton szaporodó és a közigazgatási tisztviselőkre hárított állami és egyéb funkciók teljesítése végre is meghaladja a mostani tisztikar munkaerőjét és vagy stagnatio, vagy teljes hanyatlás fog beállni, melynek kárát a lakosság fogja megérezni. Ezen az állapotban kell feltétlenül segíteni és szaporítani a közigazgatási tisztikar személyzetét. És miután épp az állam hárítja át évről-évre mind nagyobb és nagyobb mérvben teendőinek teljesítését a vármegyére, az állam dotációjának emelése az egyedüli eszköz, mely ezen, most még nem, de később okvetlen bekövetkezendő bajon segíteni van hivatva.

A törvényhatósági bizottság tehát, épp az alispán évi jelentésével kapcsolatosan, a vármegye jól felfogott érdekében cselekszik, ha minden olyan akciózt, mely a tisztviselőkar szaporítását és az állami dotatio emelését igényli, minden módon töle telhetőleg támogat. Szándékosan emeltük ki épp első helyen a tisztviselőkar szaporításának kérdését azért, hogy tovább taglalva az alispáni jelentést, rámutassunk arra a je-

lenségre is, hogy noha e munkaszaporulat napról-napra emelkedik, a csekélyszámu tisztviselőkar még is mennyire lelkiismeretesen teljesítette kötelességét, mely sok hasznos munkát végzett, nem kedvetlenülve el a folytonosan fokozódó megterheléstől, nem lankadva, megfeszített erőkkel dolgozva a vármegye jóvoltán. Igazolják ezt az alispáni jelentés számadatai. Míg 1880-ban az alispáni ügyforgalom alig tett ki 14.000 darabot, ezen évtized végén a forgalom már 21.229 darabot tesz ki, tehát majdnem megkétszereződött, és ugyanazon létszámu tisztviselőkar, mely 1880-ban működött és időközönként csak kevéssé lett kiegészítve új állások szervezése által, 1899-ben is zugalódás nélkül, kedvvel intézte el az ezerekre emelkedett ügyforgalmat. A járásokban ugyanezen idő alatt megháromszorozódott az ügyek forgalma. Ime, ennyire szaporodott a munka, és ennek dacára a régi keretek szerint megalakított tisztviselőkar munkálkodik most is csekély kiegészítéssel, újjászervezés nélkül.

És csekély létszámának dacára az alispáni jelentés egyes fejezetei derék, jóra való munkálkodásról tanuskodnak; apadt a hátralék az adóbehajtás terén, a népoktatás fejlesztett, az iskolakötelezettség betartása fokozatosabb mérvben érvényesített, a tanítók minősítési kérdése alaposan és szabályosan rendeztetik, az iskolák elhelyezése és szervezése a múlt évben is fokozatosan haladt előre. Lassu, de hasznos haladást mutat a törvényhatósági utak fejlesztése és jókarban tartása is, és noha az utadó behajtása okozza e téren a legnagyobb akadályt, a meglévő anyagi erők lelkiismeretes felhasználása a közlekedés terén is elismerésre méltó eredményeket tüntet fel. Öröndetes dolgot olvasunk ki az alispáni jelentésből a vármegye közigazdasági élete terén elért eredményekről. Az állattenyésztés, a szőlőmívelés intenzív módon ápolatott, fejlesztett. Az erdőkezelés terén az 1898. évi XIX. t.-czikk megalkotta állami erdőgondnokságok üzemtervekkel ellátott, szabályszerűen kezelt erdőket vetek át. Kifogástalan volt az árvaszék ügykezelése és munkássága is.

Röviden részleteztük a fentiekben az alispán évi jelentését, mely a tavaszi közgyűlésen fog tárgyalatni, de mi már most is szükségesnek tartottuk felemlíteni azt és reá mutatni arra, hogy míg teljes elismeréssel emeljük ki belőle a tisztviselőkar múlt évi működését, vármegyénk érdekében égető szükségnek tartjuk, hogy

a vármegye tisztviselő-kara az állami dotatio emelésével szaporíttassék és kiegészíttessék, mert csakis így érhetjük el, hogy a jövő években az idehez hasonló és teljes megnyugvást és meglegedést keltő alispáni jelentést kaphassunk kézhez.

Országgyűlés.

A képviselőház keddi ülésében folytatta a földmivélségi budget részletes tárgyalását. Az ülés elején az elnök bejelenti a kolozsvári ügyészség fölterjesztését, hogy Marostordamegye Mohács községében egy román lakos többek hallatára durva sértésekkel illette a képviselőházat. Az ügyészség a Házról felhatalmazást kért, hogy az illető ellen a büntető eljárást megindíthassa. A Ház az elnök javaslatára az ügyet véleményezés végett az igazságügyi bizottsághoz utasította. A földmivélségi budget részletes tárgyalásának során Zeyk Gábor, Vizakna város képviselője, a következő beszédet mondotta:

Zeyk Gábor: A t. ház engedelmével pár percze igénybe kívánom venni becses türelmüket. (Halljuk! Halljuk!) A kincstári birtokok és fürdők között 3 fürdő szerepel Herkules fürdő, a ránk-herlányi fürdő és Vizakna. A Herkules fürdőbe a magyar állam eddig sok százereket fektetett bele joggal, szükséges volt, emelte a fürdőt, és büszke lehet Magyarország arra, hogy ily fürdője van. Ránk-Herlányt nem ismerem, nem tudok róla véleményt mondani, a budgetből látom, hogy ott is évenként tetemes költségei vannak az államnak, jövedelem nincs és deficitet dolgozik. Vizaknának az évi budgetje, amit rakolt a kormány, 3000 kor. 8400 koronával szemben. Itt határozott jövedelem van, de a fürdő ma oly állapotban van, hogy a jelenlegi kor kívánalmainak meg nem felel. Meleg fürdője minden kritikán alul van. A hideg fürdőnél az egyes öltöző szobák olyanok, hogy ezt civilizált országban meg nem tűrnék. Ezeket okvetlenül segíteni kell. Arra, hogy a vizaknai fürdő felemelkedjék a jelen kor színvonalának legalsó nivójára is, legalább 15000—16000 korona befektetésre volna szükség. A budgetben a vizaknai fürdőre 10000 korona befektetést találunk az édes vízzel való ellátás czimén, vagyis a fürdőnek vízvezetékét adnának. Elismerem, hogy ez lényeges javulás a multtal szemben, mert eddig ez sem volt.

TÁRCZA.

Ünnepi beszéd.

Márczius hó 15-én, a nemzeti ünnep alkalmából tartotta dr. Winkler Albert városi főorvos.

(Vége.)

Mig így a nemzet ősi alkotmányának a kor szelleméhez mért átalakítása elvileg megtörtént a két törvényes faktor egyetértő határozata következtében, azalatt Pest az ország fővárosa gyanánt cselekedett.

Kossuth márczius 3-iki nagy beszédét 7-én közölték az újságok Pesten, és az Ellenzéki körben, hová a képviselők, és a Pillvax hávéházban, hová a fiatal írók jártak, nagy lelkesedéssel fogadták. A kör márczius 9-iki lakomája után a Pillvaxban elhatározták, hogy népgyűlést tartanak; hogy ennek iránya legyen, Irinyi József, Perczel Mór tollba mondása szerint, 12 pontba foglalja össze a nemzet kívánásait, melyeket kérelem alakjában az Ellenzéki kör által az országgyűléssel közölni elhatároztak.

Csányi László, Nyáry Pál és Klauzál Gábor képviselők azt ajánlották, hogy ne gátolják most az országgyűlést nehéz munkájában.

Az ifjuság azonban a kör elé terjesztette a pontokat, hol azt határozták, hogy csak az országos ellenzék jóváhagyása esetében s előbb a megyékben köröztetve és számos aláírással ellátva nyújtják be kérvény alakjában.

Az ifjuság nem volt meglegedve a lassu „táblabírói

politikával“ és visszavonulva a maga lelki prytaeumába, a Pillvaxba, ott a „közvélemény asztalánál“ elhatározta, hogy nem kér, hanem követel s másnap az utcán hirdeti ki a 12 pontot.

Márczius 15-én reggel 8 órakor néhány lelkes ifju jelent meg a kávéházban, itt Jókai felolvasta a 12 pontot és Petőfi a nemzeti dalt.

Fellelkesülve a joghallgatókhoz mentek s ott az egyetem udvarán székre állva Petőfi elszavalta költeményét, ugyanezt ismételte az orvosi kar udvarán.

Éppen országos vásár lévén, a néhány ezerre növekedett néptömeg kíséretében Landerer és Heckenast hatvani-utczai nyomdájához vonultak, ott a sajtót lefoglalva, cenzura nélkül kinyomatták a 12 pontot és Nemzeti dalt. Irinyi az első példányt lobogtatva jelent meg a nép előtt, kiemelve a pillanat fontosságát.

Délután a muzeum előtti népgyűlésen a 12 pont elfogadott és a városi közgyűlés elé terjesztetvén, az is elhatározta annak az országgyűlés elé terjesztését, egyuttal 14 tagu közcsendibizottságot választott és a polgárörtség szervezését 1500 fővel elhatározta.

A bizottság azonnal a helytartó tanáchoz vonult, s itt is az ifjuság és nép kíséretében megnyerte a 12 pont jóváhagyását és a 11-ik pont értelmében a sajtóvétség miatt állami fogházat szenvedő Táncsics Mihály szabadon bocsájtását. Diadallal kísérték Táncsicsot Pestre. Este a nemzeti színházban volt hazafias tüntetés, szavalás, ének.

Márczius 15-én a lelkesedésben, szabadság- és hou-

szereketben egygye olvadt az országgyűlés, a kormány, nép, ifjuság, államférfiak érzülete.

És egy nap alatt vér nélkül valósult meg, mi a legtöbb nemzetnél annyi áldozatba került.

Petőfi büszkén mondhatta:

„S te szívem, ha hozzád férne,
Hogy hevély légy, lehetnél!
E hős ifjuság vezére
Voltam e nagy tetteknél.“

Márczius 15-én s a reá következő két napon ellenállhatlan mámor fogta el nemcsak az országgyűlést és ifjuságot, két lángeszű költőnkkel élén, hanem a főrendeket, a nádort, a királyt és egész családját, a budapesti hatóságokat, a helytartó tanácsot, mint magát a katonaságot, mely egész idő alatt készenlétben állott, de márczius 16-án önként kiadta fegyvereinek egy részét a nemzetörtség felfegyverzésére.

A lelkesedés, szeretet, bizalom napjai voltak ezek; közös egyetértéssel mindenki áldozni akart a haza oltárán és kész volt saját jogait, vagyonát és életét is áldozni a közjóért, mi a 12 pontban így volt kifejezve:

Mit kíván a magyar nemzet? 1. Kívánjuk a sajtószabadságot, a cenzura eltörlését. 2. Felelős miniszteriumot Pesten. 3. Évenkénti országgyűlést Pesten. 4. Törvény előtti egyenlőséget polgári és vallási tekintetben. 5. Nemzeti őrsereget. 6. Közös teherviselést. 7. Az urbéri terhek megszüntetését. 8. Esküdtzékét, képviselőlet egyenlőség alapján. 9. Nemzeti bankot. 10. A katonaság esküdjék meg az alkotmányra; magyar katonáinkat ne vigyék külföldre, a külföldieket vigyék el

Kérném a t. miniszter urat, méltóztatnék gondjaiba venni a fürdőt, amely ma 8400 korona haszonért hoz be. Az eddigi befektetés az en számításaim szerint rámehet legfeljebb 50—60000 koronára; az tehát igen jól jövedelmező befektetés volt, ami eddig történt. Reményem, az, amely ezután fog történni, szintén meg fogja hozni kamatát. (Helyeslés a jobb- és baloldalon.) De ha nem is hozná be kamatait oly fürdő, amely közegészségügyi szempontból annyira fontos, lévén Magyarországon oly kevés sósfürdő, mondom, az ily fontos fürdő, ha nem is hajtana semmit, ha rá is kelene fizetni, megérdemli a befektetést, tekintettel arra, hogy a közegészségügynek szolgál, és tekintettel arra, hogy számos beteg gyermeknek használ, mert főként gyermekek nyerik vissza itt egészségüket. Oly fürdőt, amelynek ma a látogatottsága állandó vendégekből évenként 800 körül forog, az átfutó vendégek száma pedig 21000—24000 közt váltakozik, ily állapotban hagyni nem szabad.

A költségvetési tételt elfogadva, ajánlom a t. miniszter urnak, hogy jövőre, miután az idén már nem lehet, e nagyobb befektetést méltóztatnék bevenni az állami költségvetésbe. (Élének helyeslés. A szónokot többen üdvözlék.)

Darányi Ignác földmivelségi miniszter: T Ház! (Halljuk! Halljuk!) Öszinten elismerem a t. képviselő ur felszólalását illetőleg, hogy a vizaknai fürdőn nagyon sok javítani és fejleszteni való van. Minthogy ezt már előzőleg is tudtam, intézkedtem az iránt, hogy a helyszínen felvetel történjen, és hogy nekem részletes javaslatokat és terveket terjesszenek elő a tekintetben, hogy ezen fürdőt mikép lehetne emelni. Ezen tervek és javaslatok most vannak elbírálás alatt és bár az összegre nézve felelősséget nem vállalhatok, mert meglehetősen nagy összeget méltóztatott kívánni, de komolyan iparkodni fogok azon, hogy ezen fürdőt, melynek különben bérlete is lejár, magasabb színvonalra emeljük. Általában azt tartom, hogy Erdélyben minden intézményre és különösen a fürdőkre is kétszeres tekintettel és figyelemmel kell lennünk. (Helyeslés jobbfelől.)

Felszólaltak meg Széchenyi Aladár gróf, Andrássy Gyula gróf, Sámuel Lázár, Besenyei Ferencz, Barta Ödön, Tisza István gróf a Szamos szabályozását sürgeti. Darányi miniszter minden felszólalásra reflektál. A Szamos szabályozását maga kívánja. Igen sok baj van a kisajátításokkal. Horribilis összegeket követelnek, törvényhozási intézkedésre volna szükség e tekintetben. Az öntözésre vonatkozólag javaslatot terjeszt be. A felvidék támogatását folytatja a kívándorlások megakadályozására. A tárgyalás befejezésekor lelkesen megjelnezték. A kultuszárcaánál Léhoczky Antal a magyar államzeme határozottabban terjesztést kívánja. Boda Vilmos a tanári kar érdekeiben beszél. Komjáthy a magyar faj veszedelmétől fel.

Az alsófehérvármegyei gazdasági egyesület évi rendes közgyűlése.

Nagy-Enyed, 1900. márcz. 18.

Az évről-évre fokozatosabb mérvben hasznosabb tevékenységet kifejlő vármegyei gazdasági egyesület e

hó 17-én, szombaton, d. e. 11 órakor tartotta meg ez évi rendes közgyűlést a városháza nagytermében, Zeyk Dániel főispán, gazdasági egyesületi elnök elnöklétével. A közgyűlésen az egyesület tagjai közül részt vettek Csató János, Zeyk Kálmán, Gáspár János, Tóth Miklós, br. Bánffy Kazimir, Kovács Gyula, dr. Szaniszló Albert, dr. Varró László, dr. Winkler Albert, Gáál Béla, Dezső Zsigmond, Balogh Dezső, Gálfy János, Sombory Sándor, Balogh Ferencz, dr. Ebergényi Sándor, Székelyhidy Viktor és többen.

Elnök az ülést megnyitván, a tagok üdvözlése után felkéri az egyesület titkárát, hogy az egyesület 1899. évi működéséről szóló jelentését terjessze be. Székelyhidy Viktor egyesületi titkár felolvassa évi jelentését, melyet egész terjedelmében lapunk jövő számában közlünk. A jelentés felolvasása után Csató János alispán és egyesületi alelnök indítványára a közgyűlés határozatilag kimondja, miszerint a jelentés tudomásul vétele mellett az egyesület elnökének Zeyk Dániel főispánnak és az egyesület titkárának Székelyhidy Viktornak buzgó tevékenységükért elismerését fejezi ki, egyben Darányi Ignác földmivelségi m. kir. miniszternek az egyesülettel szemben tanúsított jóakaró anyagi és erkölcsi támogatásáért jegyzőkönyvileg mond köszönetet és e köszönetet a miniszterrel feliratilag közli. Ezután tudomásul vette a közgyűlés a számvizsgáló bizottság jelentését az egyesület pénztárának megvizsgálásáról, a pénztári zár számadásáról, 11.322 kor. 13 fillér bevétellel és 11.180 korona kiadással folyó évi költségvetését állapítja meg. A költségvetés tételénél dr. Szaniszló Albert szólalt fel és a költségvetés „Népies teli gazdasági előadások” című tételéhez szólva, azon nagyon is életre való és helyes eszmét pendítette meg, hogy ez előadásokkal kapcsolatosan jövőben megvalósítandó czélul gyakorlati kísérleti állomások szervezését, folyóiratok kiadását vegye programjába az egyesület és ha az anyagi erők ezt majdan megengedhetővé teszik, ez eszméket valószínű is meg, hogy pedig az alapvető lépések megkezdhetők is legyenek, e tételnek 1000 koronával leendő felemelését, az anyagi erők gyarapítására a gyümölcsészeti egyesületnek bevonását, a taggyűjtés intenzívebb módon leendő gyakorlását indítványozza. A helyesléssel fogadott indítványt Gáspár János felszólalásával a közgyűlés egyhangulag elfogadta. Tudomásul vette a közgyűlés a titkárnak bejelentését, hogy a miniszter az alapszabályok módosítását jóváhagyta, egyben az alapszabályok kinyomatását és szétosztását határozta el. A bejelentett választmányi határozatok közül tudomásul vette a közgyűlés: az állatképzésre kitűzött díjakról, a működési programnak a miniszterhez minden év márczius hó végéig leendő felterjesztéséről, a vértetű megállapítására központi szakközeg kitérdését kéri felterjesztéséről, egy paraszt minta-gazdaság berendezéséről szóló felterjesztést, a vinczellér-képezde tanerőinek szaporításáról szóló határozatokat. Bejelenti a titkár, miszerint a múlt év végéig és a folyó évben a mai napig összesen 57 új taggal szaporodott a gazdasági egyesületi tagok száma. Az állatképzés határnapjával a közgyűlés május 4-ét tűzi ki. Az indítványok során egyhangulag elfogadja a közgyűlés azon indít-

ványt, hogy a járási főszolgabírák és polgármestereknek a közgyűlés eddigi támogatásukért köszönetét fejezze ki és kérje a további támogatást. Az indítványokkal a tárgysorozat kimerítettén, elnök a tagok eljenzése között deli 1 órakor az ülést bezárja.

Az alsófehérvármegyei általános tanítóegyesület közgyűlése.

Az alsófehérvármegyei általános tanítóegyesület ez évi rendes közgyűlést folyó év április hó 3-án délelőtt 9 órakor kezdődőleg Nagy-Enyeden az új városháza nagytermében tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. „Hymnus”; éneklé a tanítóképezdei dalkar. 2. Elnöki megnyitót tart Nagy Lajos. 3. Főjegyzői jelentés az egyesült évi működéséről; felolvassa Derzi Jenő főjegyző. 4. Az osztatlan népiskola tanterve; a járási körök véleménye alapján összeállította és felolvassa Derzi Jenő. 5. A vallás-erkölcsi nevelésről felolvasást tart Nagytiszteletű Jancsó Sándor ev. ref. pap. 6. Alsófehérvármegye földrajza Irta Ertl Vendel, ismerteti Szabó Gyula. 7. Nyilvános tanítások: a) olvasmányt tárgyal az elemi leányiskola IV. osztályában Fábian Károly; b) számtani új anyagot tanít az elemi leányiskola III. osztályában Jászberényi Róbert. 8. Választmányi előterjesztések; bizottsági jelentések. 9. Az 1900. évi költségvetési előirányzat megállapítása. 10. A „Gáspár-alap” kiosztó bizottságának megválasztása. 11. Indítványok.

A tagok figyelmébe. A tárgysorozat 7-ik száma alatti tanítások a gyűlés kezdete előtt 8—9 óráig tartanak.

Indítványozni szándékozik felhívni, hogy indítványait 14 nappal a közgyűlés előtt a választmányhoz írásban nyujtsák be; oly indítványok, melyek a választmányhoz kellő határidőn be nem nyujtattak, az alapszabályok értelmében a közgyűlésen egyáltalán nem tárgyalhatók.

A közebed a „Sisak”-hoz címzett vendéglőben fog megtartani. Egy teríték ára 3 korona. Azon tagok, kik a közebeden részt ohajtanak venni, sziveskedjenek ebbeli szándékukat f. évi márczius hó végéig Kövér János közs. isk. igazgatónál bejelenteni.

Könyvismertetés és bírálat.

Alsófehérvármegye földrajza, kapcsolatban az erdélyi részek és a földrajzi alapfogalmak leírása, az alsófehérvármegyei elemi iskolák III. oszt. számára, összeállította Ertl Vendel alvincz-horbereki áll. isk. igazgató-tanító. Budapest, 1900. Singer és Wolfner kiadása. Ára 40 fillér.

I. rész. Alapfogalmak.

A tankönyv első része a földrajzi alapfogalmakat tárgyalja. Az alapfogalmak, amelyeknek precíznek, könnyen megérthetőnek kell lenni, teljesen zavartak és hiányosak.

1. lap. A családot így ismerteti: „A családot az atya, anya és ezeknek gyermekei képezik.” Hát a nagyatya, nagyanya s a cselédek nem tartoznak a családhoz?

4. lap. „A házsorok és utcák együtt közösséget alkotnak.” Hibás értelmezés; mert ha utcát

tölünk. 11. A politikai státus-foglyok bocsáttassanak szabadon. 12. Kívánjuk az uniót Erdélyvel. Egyenlőség, szabadság, testvériség!

A márcziusban előzetes királyi jóváhagyással ellátott alkotmány 20 törvénycikkbe foglaltatván, április 11-én szentesítették Pozsonyban. A lejött király ez alkalommal István nádorhoz a következő szavakat intézte: „En magyar nemzetemnek szívöl ohajtom boldogságát, mert abban találok fel a magamét is. Amit tehát ezek elérésére tölem kívánt, nemcsak teljesítettem, hanem királyi szavammal erősítve ezennel át is adom neked.”

„Egy boldogított halás nép környezi itt Fölséged királyi széket, — szolt a nádor — s a nemzet szive soha forróbb szeretettel, több hűséggel nem dobogott fejedelme iránt, mint dobog most Fölségedért, ki a jelen törvények szentesítése által honunk ujjaalkotója lett.”

1848. május 30-án az erdélyi országgyűlés határtalan lelkesedés között egyhangulag mondotta ki az uniót Magyarországgal s ezáltal az áprilisi törvények vívmányai, a márcziusi eszmék Erdélynek is tulajdonává lettek. Ezen országgyűlési határozat a törvényesség minden szabályainak megtartásával egyhangulag hozatott. Az országgyűlés előestéjén a népszerű kormányzó, gróf Teleki József előtt 300 fáklya fénye mellett az ifjuság Gyulai Pal következő dalát énekelte:

Nyugot felől testvérünk ajkáról
A szent szabadság mennydörgése szól.

Ébredjünk és fogjunk kezét
S dörögjön hazánk felett
E szó:
Legyen szívlen, hazában
Az ébredő magyar közt unió.

Összehasonlítva 1848. három nagy napját, márczius 15-ét, április 11-ét és május 30-át, nemde mind a három a szabadság, szeretet, beke, hazafiság nagy napja volt? Ebben megegyeznek. És miben különböznek?

Abban különböznek, hogy bár az április 11-iki és május 30-iki határozatokat a törvényes faktorok a törvény minden szabályait megtartva hozták meg, később a határozatot hozók egy része a törvényesített eszméket megtagadta, mert határozataikat nem egyedül a tiszta hazafi-ézés sugallta, hanem a politikai számítás, a kényszerítés is befolyt azok hozatalakor.

Ellenben a márcziusi ifjuság, a Petőfi, Jókai és Vasvári vezetése alatti egyetemi ifjuság, valamint a nemzet soha sem tagadta meg ez eszméket, igaz szívéből, szeplőtlen lelkeből jelentette ki, hogy azokért élni, halni kész, élt és halt is.

És bár cselekedetei, a sajtó lefoglalása és egy író kiszabadítása a tételes törvényekkel ellenkeztek, egy magasabb erkölcsi és természeti törvény hatalma alatt állván, megbüvölte a népet, a városatyákat és helytartó tanácsot, s a katonaság is, hódolva a magasabb szellemi erőknél, tehetetlenül bocsátotta le erős karját, sőt átadta a kívánt fegyvereket a városi hatóságoknak.

Ebben áll a nagysága márczius 15-ének.
1825-től 1848-ig államférfiaink és írónk mintegy

villamos accumulatorot töltögettek a nemzet idegeit pozitív villamossággal, a Metternich kormánya pedig az elnyomás és üldözés negatív villamosságával, és márczius 15-én a nemzet feszült idegei vakító villámot löveltek, mely századok sorsára veti fényét.

Petőfi a nemzet érzését fejezte ki szavaival:

Schonnai bitang ember,
Ki most, ha kell, halni nem mer,
Kinek drágább rongy élete,
Mint a haza beesülete.

De akkor csak az eszmék fejeztettek ki, azok megvalósítása sok időbe és fájdalmas áldozatba került és fog kerülni még.

De senki sincs köztünk, aki hátaltel szívvvel ne élvezné az elért eredményeket. Aki kenyérét megszele, mi szabad földjén, szabad munkával termelt, aki az azóta elért haladás ezerféle gyümölcsét élvezi, hálás kegyelettel gondol ez évfordulón azokra, kikről a kor költője megjósolta hogy:

Hol sirjaink domborulnak,
Unokáink leborulnak
Es áldó imádság mellett
Mondják el szent neveinket.

A nemzet állhatatossága hosszú küzdelmek és nehéz szenvedések árán kivívta a 48-iki törvények 2-dik elismerését is, ezek alapján áll ma alkotmányunk.

Ti lelkes ifjak, őrizzétek meg a nagy napok emlékeit, merítsetek azokból önzetlen hazafi-érezést, ti pedig a dicső honvédek élő maradékai, kik életetek kockázatásával segítettek visszavivni a 48 ki törvényeket, éljetez boldogul, soká!

mondunk, akkor minek említeni házsor? Avagy utca és házsor nem egy és ugyanaz? Hiszen ha nincs házsor, akkor utca sincs. Aztán a községet nemcsak az utcák, hanem terek is alkotják, legyenek azok akár piaci terek, akár szobrokkal díszített kisebb terek, vagy plane sétateretek is.

Helyesebb kifejezés lenne: „A községet utcák és terek alkotják.”

4. l. A „tanyát” így ismertet: „Tanyának nevezzük azt a néhány épületet, mely a községtől távolabb fekvő lapályos mezőn épült. Ha ellenben az a néhány épület dombos, hegyes helyen, az erdőirtáson épült, akkor irtványtanya a neve.”

A tanyának ilyen definícióját általában használni nem lehet; nem azért, mert egy tanya azért, mert hegyes, dombos helyen van, nem következik, hogy az irtványtanya legyen. Ez csak havasi helyekre nézve állhat meg.

5. lap. Az utakról így szól: „Vannak községi, megyei, ország-, vas-, alag- és hágóutak.” Vizi utakról, csatornák-ról, amelyek oly lényeges részei a közlekedésnek és kereskedésnek, semmi említést nem tesz. Ez pedig öreg hiba.

5. lap. A föld felszínének meghatározása neveléses: „Ha kimegyünk a határba, látjuk, hogy a föld felülete néhol emelkedik, néhol pedig süllyed.”

A földet soha senki sem látta emelkedni vagy süllyedni, akár kiment a határba, akár nem, és azt hiszem, nem fogja jövőben sem senki, még Ertil Vendel ur sem. Aztán csak akkor emelkedik és süllyed, ha kimegyünk?

6. lap. „Sok hegység hegységet képez.” Talán jobb lenne így: Több, egymással összefüggő hegy hegységet alkot.

6. lap. A fensik meghatározása hibás. „Ha a síkság fent a magaslaton terül el, akkor felföld vagy fensik a neve.”

Más a fensik és más a felföld. A felföld magasan fekvő hegyes-völgyes vidék; a fensik pedig magasan fekvő síkság.

7. lap. „Mindem medernek van két partja. Ha a vizen lefelé uszunk, jobbkezünk felé esik a jobbpart, és balkezünk felé esik a balpart.”

Már kérem, én soha sem határozatlanul meg a tanulóval így a folyó jobb- és balpartját; mert arra, hogy én egy folyó jobb- és balpartját meg tudjam határozni, nem kell usznom a vízben. Hat aki nem tud uszni, az mit csinál?

Jobb kifejezés: Ha arczommal arra fordulok, amerre a víz foly, jobbkezem felé van a jobbpart, balkezem felé a balpart.

8. lap. Hibás a világtájak meghatározása: „A láthatárnak azon részét, ahol a nap felkel, keletnek mondjuk; ahol lenyugszik, azt a részét nyugatnak nevezzük.”

Helyesebb: A láthatárnak azon részét, hol a nap felkelni látszik, keletnek, hol lenyugadni látszik, nyugatnak nevezzük. Helyesebbnek tartom azért, mert én a látszatát is kerülni akarom annak, hogy a gyermek azt higgye, mintha a nap kel és nyugszik.

9. lap. „A levegőnek oly csekély mozgását, hogy a fák leveleit is alig fújja, szellőnek nevezzük.”

A levegő, ha mozog, a fák leveleit nem fújja, hanem mozgatja.

Barlangról, tengerről, tengerszoros, öbölről, csatornákról, sziklákról, zatonokról, tengerszemekről és folyamról nem emlékszik meg tankönyvében, mintha ezekre az alapfogalmak ismertetésénél semmi szükség sem lenne.

Nem hasonlítja össze a lakosokat foglalkozásaik szerint, és a várost a faluval.

Arról, hogy a térképen a síkság, csatorna, tó, vasút, város, vár s a mocsarak hogyan vannak jelezve, nem tesz említést. Az egész erre vonatkozó magyarázat ennyiből áll: „Mindem térképen a vizek medrét ide-oda kanyargó vonalokkal szokták jelezni. Hegységet sűrűn húzott vonalokkal jelölik. A helységek jelölésére kis karikákat használnak.”

Eltételezve attól, hogy az idézett magyarázathoz sok szó férne, kértem a t. kartárs urat, hát egy térképen csak a hegyeket, városokat és folyókat szokták megjelölni?

9. lap. Hibásan írja: „Azt a községet, ahol a főszo- gabírói hivatal van, járási székhelynek nevezzük.” Főszo- gabírói hivatal nincs. A hivatal maga szolgabíróság, csak a hivatal főnöke főszo- gabíró.

(Folytatása következik.)

Vegyes hírek.

— **Kinevezések.** A m. kir. igazságügyminiszter Gruber István vizaknai kir. járásbírói segéd-telekkönyvvezetőt a tekei kir. járásbíróshoz telekkönyvvezetővé nevezte ki, László Gyula tekei kir.

jársírói telekkönyvvezetőt pedig a gyulafehérvári kir. törvényszékhez helyezte át.

— **A daloskőr** Sándor napja előestéjén szereáddal lepte meg elnökét, Felszeghy Sándort. A dalosok elnökük zeneszerzeményeit énekeltek Veress Gábor le- tétében. Ez az alkalom is meggyőzött minket arról, hogy míg daloskőrünkben jó hanganyag van, másfelől, ha utána látunk, precíz előadást produkálnak s lel- kesítheti őket az, ami városunk társadalmára is elő- nyös, hogy nem csak az éneket, hanem az ének-darab- bot is maguk állítják ki. Szerenád után Gerendi jó- híru helyiségében a dalosok elnökük vendégei voltak. Sok lelkes dal és tószét éltette a dalszerző elnököt név- napja estéjén!

— **Imreh Károly**, a verespataki járás derek fő- szolgabírája — mint részvételt értesülünk — Buda- pesten a Kéty kóródián sulyos betegen fekszik. Egy operációt kell kiállania, mely után orvosai taná- csára legalább is két hónapot kell déli vidéken töltenie, hogy nagyon megtámadott egészsége teljesen helyre álljon.

— **A vármegyeház építése** az első szép tavaszi napon — hétfőn — újra kezdetét vette, a munkásoknak egész raja lepte el a vármegye tájékat. 31 kömüves, 120 napszamos és egy egész csomó mellék munkás dol- gozik állandóan, hogy a kitűzött határidőre, november hó 1-ére az új épület rendeltetésének átadható legyen. A munkát egész napon át egy egész sereg ember nézi és a Szentkirály-utcán olyan forgalom van, mint amilyet ez utca lakói talán soha sem láttak.

— **A zalatna-abrudbányai vasut**, úgy látszik, még is csak létezik. A kereskedelmi miniszter Stein Mik- lós mérnök, budapesti lakosnak egy keskenyvágányu vasut építésére az engedélyt megadta, a terep köz- igazgatási bejárására nézve pedig április hó 24-ét és következő napjait tűzte ki.

— **A daloskőr közgyűlése** f. hó 11-én számolt el nyílvanosság előtt múlt évi működéséről. Az elnök megnyitja után a titkár vázolta a daloskőr múlt évi történetét. A pénztáros jelentése szerint tiszta vagyon 655-76 korona. Nagy lelkesedéssel választották meg mellősságos Zeyk Dániel főispán urat tiszteletbeli elnöküknek. Azután a régi tisztikar lemondott s az új választás útján megalakult. Elnök lett Felszeghy Sándor, anyakönyvi felügyelő. Alelnökök: Dömök Erzsébet igazgató és Székely Ödön, pénztáros Bartha Zsigmond tanár, titkár Sallak Andor postatiszt, karnagy Veress Gábor.

— **Közgyűlés.** A nagyenyedi általános ipartes- tület évi rendes közgyűlése a hó 25-én — vasár- nap — d. u. 2 órakor tartja meg a városbáza nagy közgyűlési termében.

— **Hirdetmény.** Az országgyűlési képviselőválasz- tók névjegyzékének az 1901-ik évre hivatalból leendő összeállítására végett folyó évi március hó 26-tól április 8-ig bezárólag terjedő időköz léven meg- állapítva, erről érdekeltek az 1874. évi 33. t. cz. 32. és következő §-ára való figyelmeztetéssel ezennel értesít- tetnek. A városi tanácstól. Nagy-Enyed, 1900. márcz. 14. Kovács Gyula, polgármester.

— **Március 15.** Abrudbánya magyar közön- sége f. hó 15-én a „Detonáta” nagytermében ünnepelte meg a szabadság napjának ötvenkettedik évfordulóját. A nagy naphoz méltóan folyt le az ünnepély. A nagy- termet zsufozásig megtöltő közönség énekelte Szózat elhangzása után Medzu y János tartalmas beszéddel nyitotta meg az ünnepélyt. Ezt követte a Képes Kálmán által szavalt Talpra magyar! Medzu y Já- nosné és Képes Erzsikének „Kossuth gyász” című énekét zajosan megtapsolták. A nagy idők ese- ményeit pedig Sepeghy Béla foglalta össze alkalmi felolvasásába. Utána Boér Panni által mély érzéssel előadott „Apotheosis” című versnek szavalaát következett. A záró beszédet Nikl János tartotta meg. A Hym- nus eléneklése után a közönség hajnal hasadtáig tartó tánczra perült.

— **Jótekönyvezélni előadás.** B.-Ujvároson e hó 4-én Incze Kálmán gyógyszerész és neje a Polgári Körben jótekönyvezélni zártkörű büvész- és színműelőadást rendezett, mely helybeli és vidéki distingváltság közönség által szép számban volt látogatva. Az előadott mutat- ványok várakozáson felül sikerültek, úgy hogy nem mint laikusoknak, hanem iskolázott művészeknek is dícsőségükre vált volna. Jól mulattak Inczéné ügyes alakításain, a „Hipnotizmus”, „A mézes hetek után” számaiban, Incze „Papanek Dani” trefás előadásán. Előadás után a fiatalok tánczra kerekedett s világos viradtig jártak. A jótekönyv céljának is szép összeg jutott.

— **A Kritikai Lapok** szenzációs számában közölt közlemények közül ajánljuk szives figyelmébe különö- sen: megyei és városi törvényhatóságoknak és bizott- sági tagoknak, illetve hivatalnokoknak az „Átom és valóság a közigazgatás terén” című cikkelyt. Állami, városi és magántisztviselőknél, kispáros és kereske-

dőknek: „A kis ember fillérei” című cikkelyt. Föld- birtokosoknak, gazdáknak: „Leleplezett biztosító inté- zet és magkereskedő” című cikkelyt. Polgári és ka- tonai jogászoknak: „A katonai büntető törvénykönyv” című cikkelyt. Orvosoknak: „A specialista orvosok díjazása című cikkelyt. Lelkesek és tanároknak: „A ciszterciták konviktusáról” és „A Szulamith-düh” című cikkelyt Színházaknak és színházlátogató kö- zönségnek: „A Kleopatra” című cikkelyt. Továbbá: Szálloda-, vendéglő- és kávéháztulajdonosoknak: „Éne- kes kávéházaik” című cikkelyt. Az összes sport- és tornászkluboknak és ezek tagjainak: „Magyarok a párisi torna- és atletikai versenyen” című cikkelyt. Ke- rekpargyárosok-, kereskedők-, egyesületek- és tulajdo- nosoknak: „A bicikli-adó”. Divatkereskedőknek és ked- velőknek: „Szeccszíziós divat” című cikkelyt. Végül: Egyes példányt, illetve mutatványszámot a kiadóhivatal 30 fillérért küld. Két koronáig — posta utján — posta- belyeget is elfogadunk. Előfizetésnél a mutatványszám- ért beküldött 30 fillér az előfizetési díjba beszámítható. Előfizetési ára egy évre 16 korona, fel évre 8 korona. „Kritikai Lapok” kiadóhivatala, Budapest, VIII., Illes- utca 1.

— **A „Magyar Könyvtár”** most küldi szét már- ciusi füzetét, melyek ismét hat értékes számmal gyar- apítják e nagybecsű vállalatot. Mindenekelőtt folyta- tódik Petőfi köteményeinek illusztrált kiadása; ezuttal A helység kalapácsa és János vitéz van egy vaskos füzetbe foglalva, melyet Telegdy László rajzai, egy igen szép Petőfi-arckép, továbbá Bánóczi Józsefneg magas bevezetése és jegyzetei tesznek érdekessé. Egy másik füzet Jókai néhány novelláját tartalmazza; a „Ne nyulj hozzám” cz. hosszabb elbeszélés, mely a füzetet meg- nyitja, valamint a többiek is, eddigelé nem jelentek meg. A külföldi klasszikusok közül most Aischylost adja a „M. K.”, még pedig az Orestea-trilogia legszebb részét, az „Agamemnon”-t, Váradai Antal poétikus fordí- tásában, a szükséges magyarázatokkal és jegyzetekkel. A legújabb elbeszélő irodalom is képviselve van az új sorozatban: a külföldi két, a magyar egy füzetel. Qui- dától, a népszerű angol regényírótól, aki oly mester- rien tudja rajzolni az olasz nepeletet, a „Tonia” című olasz tárgy elbeszélést fordította le T. Fenyvessy Szeréna asszony, míg a Francia Elbeszélők Társának III. sorozatakepen Ambrus Zoltán és Hevesi Sándor Edmond About, Catulle Mendés, Villiers de L'Isle-Adam és Maxime Paz egy-egy munkáját tolmácsolják. Végre a mai magyar elbeszélők közül Tábori Róbert jelenik meg egy füzetnyi „Különös Történetek”-kel, ahol csupa fantastikus, érdekesnél-érdekesebb meséjü historiat mesél el rendkívül elevenen és ötletesen. A „M. K.” egy-egy száma 15 kr. Az eddig megjelent füzetek jegy- zeket ingyen küldi meg a kiadóhivatal: Wodianer F. és Fiai (Andrássy-ut 21.)

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvény- társaság könyvnyomdájában.

3423. sz.
1899. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság mint tkvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Száva Juonak Deremus Juon elleni végrehajtási ügyé- ben végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 35 frt tőke, ennek 1898. évi november 7-től járó 5% kamatai, 22 frt 68 kr per és végrehajtási már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 65 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szen- vedőnek a eskélyai 823. sz. tjkvben A + 1-7. rend sz. 632, 633, 634, 1532, 1533, 1539, 1540, 2754, 3512, 3835, 3836, 4337. hr. sz. ingatlanaira 499 frt megállapított kiküldési árban elrendeltetett.

Az árverés 1900. évi április hó 6-ik napján délelőtti 10 órakor Csáklya községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók végrehajtató kivételével tartoznak az ingat- lanok becsárának 10% készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételárt az árverés jogerőre váltta után 3 egyenlő részletben 15, 30, 45 nap alatt minden vételári részlet után az ár- verés napjától 6% kamatokkal együtt a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéti pénztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámítatni. Az árverési feltételek a hivatalos órak alatt ezen kir. járásbíróság mint tkvi hatóságnál és Csáklya község előjáróságánál tekinthet- tők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt tjkvben feljegyezni, végre az árverési hirdetmény törvényszabta módon közzététetni rendeltetik.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság.
Nagy-Enyeden, 1899. július hó 31-én.

A kir. járásbíró helyett
Vincenti,
kir. albíró.

3015 1-1

3372. sz.
1899. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság által köz- hírré tétetik, hogy Gocza Mihailának Krison Axentye elleni végre- hajtási ügyében a végrehajtató kérelmére a végrehajtási árverés 45 frt tőke, ennek 1899. évi szeptember hó 30. napjától járó 5% kama- tai, 20 frt 30 kr már megállapított, valamint jelenlegi 6 frt 65 kr és a még felmerülő költségeknek kielégítése végett végrehajtást szen- vedőnek a koslárdi 67. sz. tjkvben A + 1 r. sz. a. foglalt ingatlanaira 660 frt megállapított kiküldési árban elrendeltetik.

Az árverés 1900. évi április hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Koslárd községben fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató kivételével, tartoznak az ing-atlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírban letenni.

Vevő köteles a vételárat az árverés jogerőre válta után 3 egyenlő részletben, 15, 30, 45 nap alatt, minden vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal együtt, a nagyenyedi kir. adóhivatalnál mint bírói letéptéztárnál befizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni. Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt ezen kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóságánál és Koslárd község előjáróságánál tekinthetők meg.

Az elrendelt árverés a fentirt tjkvben feljegyezni, végre az árverési hirdetmény törvényszabta módon közzététetni rendeltetik.

A kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság.

Nagy-Enyeden, 1899. július 25-én.

A kir. járásbíró helyett
Vincenti,
kir. aljárásbíró.

3014 1-1

Sz. 2811—1900.

közig.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye magyarigeni járásához tartozó Vajasd, Maros-Szent-Imre, Gáldtő és Koslárd községekből álló vajasdi **körjegyzői állás** nyugdíjazás folytán üresedésbe jöven, mire pályázatot hirdetek.

Ezen állás 1000 korona fizetés, 100 korona szálláspénz, 96 korona irodatartási átalány és 130 korona körjegyzői szolgatartási átalánnyal van egybekötve Magánmunkálatokért a szabályrendeletben meghatározott díj szedhető.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1903. évi I. t. cz. 6. §-a, illetőleg az 1886. évi XXII. t. cz. 73. és 74. §-aiban meghatározott minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám folyó évi **április hó 13-ig** nyújtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást Vajasd községében a körjegyzői irodában folyó év április hó 14-én d. e. 10 órára tűzöm ki.

A magyarigeni járás főszolgabírója.

Magyar-Igenben, 1900. évi március hó 15.

Csuka Domokos

főszolgabíró.

1-3 3018

Sz. 2645—900.

közig.

Pályázati hirdetmény

Alsófehér vármegye magyarigeni járásban Vajasd székhellyel üresedésben levő **körorvosi állásra** ezennel pályázatot hirdetek.

1. A körorvos évi fizetése 1000 korona s 300 korona utiálatány, valamint magángyakorlatért a képviselőtestülettel megállapítandó díjak.

2. A magyarigeni kör áll a sárdi, bocsárdi, krakkói, benedeki és vajasdi körjegyzőségek körközségeiből, valamint Magyar-Igen községből (19 község 15980 lakossal).

3. Pályázni kívánók, felhivatnak, miszerint az 1883. évi I. t. cz. 9. §. s az 1876. évi XIV. t. cz. 43. §-aiban kövülirt képesítésüket igazoló bizonylataikkal felszerelt folyamodványaikat hozzám folyó év **április hó 12-ig** adják be, mert a később érkezők tekintetbe nem vétetnek.

4. A választás 1900 április hó 17-én fog megtartatni.

A magyarigeni járás főszolgabírója.

Magyar-Igenben 1900. év március hó 8.

Csuka Domokos

főszolgabíró.

1-3 3017

Kiadó házas telek,

vagy esetleg eladó,

mely áll három szoba, konyha, több melléképület, nagy veteményes és gyümölcsös kertből. Értekezhetni Tóth-utca 15. szám alatt.

3013 2-3

Csemege, valamint bőr, fűszer, liszt, norinbergi, rövidáru, vas, porcellán s edénykereskedés

KINDL J. NAGY-ENYED

FŐTÉR.

Mindennap friss szebeni **tormás virsli** s más **husneműek**, különféle **sajtok**, valamint az egész országban híres **orosházi házi kenyér** kapható.

Uj! Különös figyelemre méltó. Uj!

A nagyméltóságú m. kir. honvédelmi miniszterium által hivatalosan jónak elismert

ASBEST-TALPAK.

Köszönetnyilvánítás.

Ő Felsége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherceg **rendkívül meg van elégedve** az asbest-talppal bélt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradnak egy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadászcipőt, hogy annak a minéljára készítsenek másikat asbest-talpbéléssel ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, amint megfelelők voltak a szalon-cipők.

Zagrab, 1898. július 8.

Krahl huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbest-betűti cipők kitűnőnek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, ugy hogy — azt hiszem — lábajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. szeptember 17.

tisztelő híve

Wekerle Sándor.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyuszem, sem izzadós láb, sem borkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Högyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbest-talpbéléssel látja el.

Kettős vastagságú 1 frt 20 kr. egyszerű 60 kr. homoktalp 40 kr. gyermekeknek fele.

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22,500 pár szállítottatt.

Széküldés csak utánvétellel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Egyedüli elárúsítás Alsófehér vármegye részére.

Az Asbestáru-gyár betéti társaság képviselője és elárúsító raktára:

Kindl J. Nagy-Enyed, fő-tér.

3013 1-50

Hasznos cikkekben dúsz választék.

Egy kettős számú

WERTHEIM-SZEKRÉNY

olcsó áron eladó.

Soha ilyen nagy választék nem volt!

Nagy választékban **alpaka és nikkelt tárgyak, gyümölcsös talak, kenyérfosarak, kanalak, tálcák 20 krtól 4 frtig.** Diszes **lám-pák, husvágók, új fajta kávéőrölők.**

A híres **Suchárd-chocolád** gyártmányaiból raktáron van.

Dietrich féle legjobbnak ismert **rumok, theák. Cognakokból** bizonyos raktár.

Olesó **narancsok, fügek,** és más **czukorkák,** karácsonyfa díszítésre igen alkalmasak.

Mauthner-féle **vetőmag** és **gazdasági magvakra** megrendelést már most elfogadok.

Beocsini cementtel mindig el vagyok látva, februárban már friss küldemény érkezik.

Az alábbi ásványvizek kaphatók raktáromon:

(friss töltés)

Borszéki, Előpataki, Luhi Margit, Carlsbadi, Marienbadi, Nieder Selters, Salvator, Gishübler és Lewicon.

Többféle **páczott halak**

angolna, lapardon, sardinia, orosz hal, heringek, pisztrángok.

A kirakat szíves megtekintésére becses pártfogóimat ez uttal is kérve maradok teljes tisztelettel

2017 14-52

BISZTRITSÁNY LAJOS.

A legfinomabb szalonczukorkák, füge, narancs.

1 kilo finom tiszta zamatos kávé 1 frt 50 kr. — Leghíresebb gőzmalmi lisztek 15, 10, 8. Litke-féle pezsgó.

Híres korona tapaszából friss küldemény. Játékok nagy választékban.